

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3683/2020
10.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Компаније "Симпо" а.д. Врање, против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, "Железнице Србије" а.д. Београд, Саобраћајног института "ЦИП" д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Страјин Лапчевић, адвокат из .., ЈП ПТТ "Саобраћаја Србије" Београд, "НИС" а.д. Нови Сад, Предузећа за железничко угоститељство и туризам "Желтурист" д.о.о. Београд, АД за железнички превоз путника "Србија воз" Београд, АД за железнички превоз робе "Србија карго" Београд, АД за управљање јавном железничком структуром "Инфраструктура железнице Србије" Београд, ради утврђења права својине и чинидбе, по противтужби туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, против тужиоца-противтуженог Компаније "Симпо" а.д. Врање и тужених "Железнице Србије" а.д. Београд, Саобраћајног института "ЦИП" а.д. Београд, ЈП ПТТ "Саобраћаја Србије" Београд и Предузећа за железничко угоститељство и туризам "Желтурист" д.о.о. Београд, ради утврђења права својине, чинидбе и накнаде штете, по противтужби туженог-противтужиоца Саобраћајног института "ЦИП" а.д. Београд, против тужиоца-противтуженог Компаније "Симпо" а.д. Врање и тужених Републике Србије, "Железнице Србије" а.д. Београд, ЈП ПТТ "Саобраћаја Србије" Београд, "НИС" Нови Сад и Предузећа за железничко угоститељство и туризам "Желтурист" д.о.о. Београд, ради утврђења права својине и чинидбе, и по против тужби туженог-противтужиоца ЈП ПТТ "Саобраћаја Србије" Београд, против тужених Компаније "Симпо" а.д. Врање, Републике Србије, "Железнице Србије" а.д. Београд, "НИС" а.д. Нови Сад и Предузећа за железничко угоститељство и туризам "Желтурист" д.о.о. Београд, ради утврђења права својине и чинидбе, одлучујући о ревизијама туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад и туженог "Железнице Србије" а.д. Београд, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1720/17 од 21.08.2017. године, у седници одржаној дана 10.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1720/17 од 21.08.2017. године, у делу којим је одбијена његова жалба и потврђена пресуда Вишег суда у Врању П 7/12 од 06.10.2016. године, у ставу другом изреке и у ставу шестом и седмом изреке (одлука о трошковима парничног поступка) у делу који се односи на тог туженог.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1720/17 од 21.08.2017. године, у делу којим је одбијена као неоснована, жалба туженог "Железнице Србије" а.д. Београд и пресуда Вишег суда у Врању П 7/12 од 06.10.2016. године, у ставу првом и петом изреке, па се, у том делу, предмет **ВРАЊА** првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању П 7/12 од 06.10.2016. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени "Железнице Србије" а.д. Београд, да туженом-противтужиоцу "НИС" а.д. Нови Сад, исплати (са припадајућом законском затезном каматом) износ који је уложио по уговору о заједничком финансирању реконструкције и изградње хотела "Железничар" раније "Софка" у Врањској Бањи, на к.п. бр. 2034, КО Врањска Бања и то: 1.000.000,00 динара (на име прве транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиције "Железницама Србије", дана 08.07.1996. године до коначне исплате; 1.000.000,00 динара (на име друге транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиције "Железницама Србије" 10.07.1996. године, до исплате; 1.000.000,00 динара (на име треће транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиције "Железницама Србије" 15.07.1996. године до исплате; 1.000.000,00 динара (на име четврте транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиција "Железницама Србије" 17.07.1996. године, до исплате; 1.000.000,00 динара (на име пете транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиција "Железницама Србије" 18.07.1996. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, којим је тражио да се обавезе тужена Република Србија да му исплати износ (са припадајућом законском затезном каматом), који је уложио по уговору о заједничком финансирању реконструкције и изградње хотела "Железничар", раније "Софка", у Врањској Бањи, на к.п.бр. 2034 у КО Врањска Бања и то: 1.000.000,00 динара (на име прве транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиције "Железницама Србије", дана 08.07.1996. године до коначне исплате; 1.000.000,00 динара (на име друге транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиције "Железницама Србије" 10.07.1996. године, до исплате; 1.000.000,00 динара (на име треће транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиције "Железницама Србије" 15.07.1996. године до исплате; 1.000.000,00 динара (на име четврте транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиција "Железницама Србије" 17.07.1996. године, до исплате; 1.000.000,00 динара (на име пете транше), са законском затезном каматом од дана уплате носиоцу инвестиција "Железницама Србије" 18.07.1996. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба тужиоца "Симпо" а.д. Врање, којим је тражио да се обавезу тужени "Железнице Србије" а.д. Београд и Република Србија, да му на име уложених средстава солидарно врате и то износ од 1.100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 07.10.1996. године до исплате и износ од 9.409.408,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.10.1997. године па до исплате, због пресуђене ствари. Ставом четвртим изреке, одлучено је да се не прихвата проширење тужбе тужиоца "Симпо" а.д. Врање у односу на тужене АД за железнички превоз путника "Србија воз" а.д. Београд, АД за железнички превоз робе "Србија карго" Београд и АД за управљање јавном железничком структуром "Инфраструктура железнице Србије" а.д. Београд. Ставом петим изреке, обавезан је тужени "Железнице Србије" а.д. Београд да туженом-противтужиоцу "НИС" а.д. Нови Сад, исплати на име трошкова парничног поступка

износ од 295.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности одлуке па до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац "Симпо" а.д. Врање и тужени Саобраћајни институт "ЦИП" д.о.о. Београд, ЈП ПТТ саобраћаја Србије и "НИС" а.д. Нови Сад, да солидарно исплате туженој Републици Србији на име трошкова парничног поступка у износу од 104.250,00 динара, са законском затезном каматом, почев од извршности одлуке па до исплате. Ставом седмим изреке, обавезан је тужилац "Симпо" а.д. Врање и тужени "НИС" а.д. Нови Сад, да солидарно исплате туженој Републици Србији на име трошкова парничног поступка износ од 49.500,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 1720/17 од 21.08.2017. године, одбио као неосноване жалбе тужене "Железнице Србије" а.д. Београд, туженог-противтужиоца Саобраћајног института "ЦИП" д.о.о. Београд, тужиоца-противтуженог компаније "Симпо" а.д. Врање и туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад и потврдио пресуду Вишег суда у Врању П 7/2012 од 06.10.2016. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац "НИС" а.д. Нови Сад и тужени "Железнице Србије" а.д. Београд, изјавили су благовремене ревизије, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени-противтужилац "НИС" а.д. Нови Сад је доставио одговор на ревизију тужене "Железнице Србије" а.д. Београд.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...87/18), и утврдио да ревизија туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, није основана, а да је ревизија туженог "Железнице Србије" а.д. Београд, основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, уговором о заједничком финансирању реконструкције и изградње објекта железничког одмаралишта у Врањској Бањи од 10.05.1996. године, уговорне стране и то: ЖТП "Београд" као носилац инвестиције, тужилац "Симпо" а.д. Врање, тужени-противтужилац ЈП ПТТ "Србија" Београд, тужени-противтужилац "НИС" Југопетрол Београд, ХГИ "Милоје Закић" из Крушевца, као суинвеститори и тужени Саобраћајни институт "ЦИП" Београд, као носилац инжењеринга, су постигли споразум о заједничком финансирању реконструкције и изградње објекта железничког одмаралишта у Врањској Бањи, корисника ЖТП "Београд" правног претходника ЈП "Железнице Србије" и уредили услове под којима ће се исто реализовати. Тим уговором, уговарачи су се сагласили да на основу заједничког улагања и вредности постојећег објекта, као и припадајуће инфраструктуре, стекну право сувојине на реконструисаном и изграђеном објекту, у складу са износом уложених средстава. Конкретан проценат сувласништва сваке уговорне стране, требало је да се накнадно утврди, на основу коначног обрачуна изведених радова, тако да власништво носиоца инвестиције не може бити мање од 51%. Према спецификацији извршених уплата, са стањем на дан 31.03.2001. године, Град Београд – Секретаријат за саобраћај је у име "Југопетрола" правног претходника

"НИС" а.д. Нови Сад, уплатио пет пута по износ од 1.000.000,00 динара и то: дана 08.07.1996. године, дана 10.07.1996. године, дана 15.07.1996. године, дана 17.07.1996. године и дана 18.07.1996. године, имајући у виду да је уговором о цесији, закљученим између "НИС Југопетрол" као уступиоца, Саобраћајног института "ЦИП" из Београда као примаоца – цесионара и Града Београда – Секретаријата за саобраћај, као платиоца – цезуса, уступилац пренео своје потраживање од Града Београда – Секретаријата за саобраћај у износу од 5.000.000,00 динара. Током 1996.године, извршена је комплетна реконструкција и надоградња објекта, те је железничко одмаралиште стављено у функцију и налази се у поседу туженог АД "Железнице Србије" који преко предузећа "Желтурист" д.о.о. Београд, самостално обавља хотелску делатност и остварује приход. Правноснаженом делимичном пресудом Вишег суда у Врању П 7/12 од 04.09.2013. године, одбијен је као неоснован, основни тужбени захтев туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, којим је тражио да се утврди да је он сувласник на идеалном делу од 1113/10000 непокретности "Хотела железничар" (раније "Софка") у Врањској Бањи, изграђеном на к.п. бр. 2034 Врањска Бања, а који је у ЛН бр. 26 за КО Врањска Бања, уписан на земљишту у државној својини, као зграда у власништву Републике Србије, корисника ЈП "Железнице Србије" а.д. Београд, пошто је уговор о заједничком финансирању, реконструкцији и изградњи тог објекта ништав правни посао, закључен противно одредби члана 5. став 1. и члана 8.а) став 1. Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС" бр. 53/95...101/05).

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, којим је он тражио да суд обавезе тужену Републику Србију да му исплати износ од 5.000.000,00 динара, са припадајућом каматом, који је уложио у изградњу Хотела "Железничар", а по уговору о заједничком финансирању, реконструкцији и изградњи тог објекта, у смислу одредбе члана 104.став 1. Закона о облигационим односима, имајући у виду да тужена Република Србија није уговорна страна у том уговору.

Неосновани су наводи ревизије туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад да је тужена Република Србија солидарно одговорна и дужна да му исплати износ који је уложио у реконструкцију хотела, пошто је Република Србија власник тог објекта. Основ потраживања овог ревидента је у враћању датог као последица ништавости уговора када је свака уговорна страна дужна да врати другој све оно што је примила по основу таквог уговора, сходно одредби члана 104. став 1. Закона о облигационим односима. Пошто Република Србија није уговорна страна по уговору о заједничком финансирању реконструкције и изградње објекта железничког одмаралишта у Врањској Бањи од 10.05.1996. године, следи да она није пасивно легитимисана за испуњење обавезе из тог уговора. Због тога се наводима ревизије туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Међутим, нижестепени судови су погрешно применили материјално право обавезивањем туженог "Железнице Србије" а.д. Београд, да туженом-противтужиоцу "НИС" а.д. Нови Сад, исплати износ који је он уложио по основу уговора о заједничком финансирању, реконструкцији и изградњи Хотела "Железничар" у Врањској Бањи, од 5.000.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да у случају ништавости уговора свака уговорна страна је дужна да врати другој све оно што је примила по основу таквог уговора, а ако то није могуће или ако се природа оног што је испуњено противи враћању има се дати одговарајућа накнада у новцу, према ценама у време доношења судске одлуке, уколико закон што друго не одређује.

У конкретном случају на основу до сада изведених доказа следи да је тужени-противтужилац "НИС" а.д. Нови Сад своју обавезу по уговору о заједничком финансирању реконструкције и изградње Хотела "Железничар" у Врањској Бањи, испунио закључењем уговора о цесији, као уступилац, са Саобраћајним институтом "ЦИП" из Београда, као примаоцем – цесионаром и Градом Београдом, Секретаријатом за саобраћај, као платиоцем – цесусом, тако што је "НИС Југопетрол" Београд правни претходник туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, пренео своје потраживање од Града Београда – Секретаријата за саобраћај, у износу од 5.000.000,00 динара, Саобраћајном институту "ЦИП" из Београда, као примаоцу. Није, међутим, утврђено да ли је тај износ уплаћен туженом "Железнице Србије" а.д. Београд, или то није случај. Та чињеница је битна пошто се овде ради о реституцији, као последици ништавости уговора, што значи да би тужени "Железнице Србије" а.д. Београд, био дужан да предметни новчани износ од 5.000.000,00 динара са припадајућом каматом, врати туженом-противтужиоцу "НИС" а.д. Нови Сад, само уколико је том туженом наведени износ уплаћен, а то није утврђено.

У поновном поступку потребно је да првостепени суд утврди да ли је износ од 5.000.000,00 динара који је тужени-противтужилац "НИС" а.д. Нови Сад, исплатио путем уговора о цесији на име испуњења своје обавезе из уговора о заједничком финансирању реконструкције и изградње објекта железничког одмаришта у Врањској Бањи, уплаћен туженом "Железнице Србије" а.д., или то није случај, како би имао могућност да, правилном применом материјалног права, о тужбеном захтеву туженог-противтужиоца "НИС" а.д. Нови Сад, у односу на тог туженог, донесе нову и на закону засновану одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка којом је тужени "Железнице Србије" а.д. Београд, обавезан да туженом-противтужиоцу "НИС" а.д. Нови Сад, накнади трошкове парничног поступка, јер зависи од исхода поступка.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео у смислу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић